Nieuwe **gewichten**regeling basisonderwijs

April 2008

CFI

Nieuwe gewichtenregeling basisonderwijs

Bijgestelde brochure 'nieuwe gewichtenregeling basisonderwijs'

Inleiding

Vanaf 1 augustus 2006 is er een nieuwe gewichtenregeling in het basisonderwijs. De voormalige regeling is zo aangepast dat deze meer recht doet aan de feitelijke oorzaken van onderwijsachterstanden.
Dit leidt tot een betere verdeling van de beschikbare middelen, die hierdoor efficiënter en effectiever kunnen worden gebruikt om onderwijsachterstanden te bestrijden.
De nieuwe gewichtenregeling geldt vanaf 1 augustus 2006 en wordt in stappen ingevoerd, gespreid over vier jaar. Zo krijgen scholen de tijd om eraan te wennen.
Deze brochure licht toe hoe scholen het nieuwe gewicht voor hun leerlingen kunnen bepalen.

De hoofdlijnen

Het criterium om een basisschool al of niet extra middelen toe te wijzen, is voortaan het opleidingsniveau van de ouders*. Hiermee vervallen dus de 'oude' criteria van etniciteit en beroep.
Er wordt gewerkt met twee gewichten: 0,3 en 1,2. Hoe de precieze toekenning van de gewichten in zijn werk gaat, leest u verderop in deze brochure.
Voor de nieuwe regeling is ook een nieuwe ouderverklaring nodig. Een voorbeeld daarvan staat aan het slot van deze brochure.

Moment van weging

Een leerling** wordt gewogen op het moment dat:

a hij voor het eerst naar school gaat (nieuwe gewichtenregeling);
b hij verhuist naar een andere school (oude of nieuwe gewichtenregeling);
c hij (als zittende leerling) tot de leeftijdscategorie behoort, die moet worden herwogen.

Het eenmaal vastgestelde gewicht blijft ook gelden als de leefsituatie gedurende het verblijf op de school verandert. Kinderen uit één gezin kunnen daardoor verschillende gewichten hebben. Het leerlinggewicht kan alleen wijzigen als de leerling naar een andere school gaat en opnieuw wordt gewogen.

* Is het een eenoudergezin lees dan 'ouder'.
** Een leerling kan zijn: hij /zij

Invoering

De nieuwe regeling wordt in vier jaar ingevoerd. Elk jaar wordt naast de kinderen die voor de eerste keer het onderwijs instromen, ook een nieuwe leeftijdsgroep van de zittende leerlingen volgens de nieuwe systematiek geteld. Tot de leerlingentelling van 2009 bestaan de oude en de nieuwe gewichtenregeling daardoor naast elkaar.
De nieuwe gewichtenregeling is ingegaan op 1 augustus 2006. De bekostiging in 2007 is gebaseerd op de leerlingentelling van 1 oktober 2006. Bij deze telling zijn de leerlingen van vier en vijf jaar volgens de nieuwe gewichtenregeling geteld. De overige gewichtenleerlingen zijn volgens de oude regeling geteld.
Op 1 oktober 2007 zijn naast de vier, vijf en zesjarige leerlingen ook de zevenjarigen volgens de nieuwe gewichtenregeling geteld. Voor de overige gewichtenleerlingen geldt nog de oude regeling.

De komende jaren worden steeds twee nieuwe leeftijdsgroepen volgens de nieuwe regeling gewogen, nl.:

- 1 oktober 2008: de leerlingen van vier en negen jaar;
- 1 oktober 2009: de leerlingen van vier en van elf jaar en ouder.

Bij de laatste telling hebben dus alle leerlingen een gewicht volgens de nieuwe regeling.
Zie het invoeringsschema hieronder.

Invoeringsschema

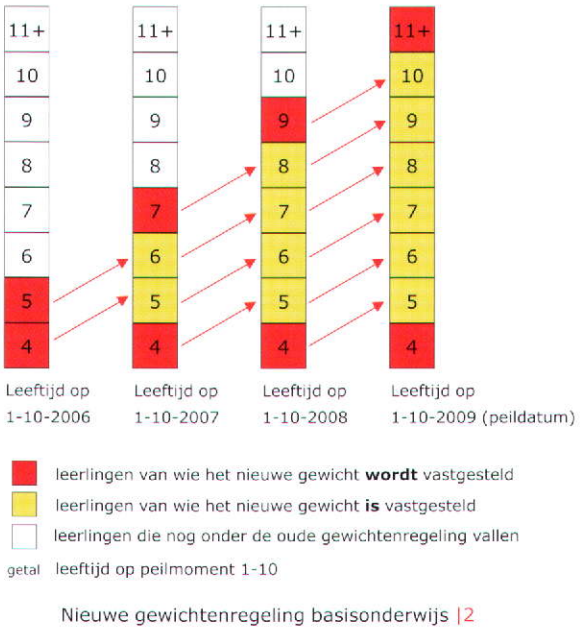

Ouderverklaring

Het nieuwe gewicht wordt bepaald op basis van een door de ouders ondertekende ouderverklaring waarop de opleiding staat aangegeven. Een voorbeeld ouderverklaring vindt u achter in de brochure. Indien de gegevens voor het toekennen van een gewicht reeds beschikbaar zijn op het inschrijfformulier en dit formulier is ondertekend door de ouders, volstaat dit inschrijfformulier.

De datum van ondertekening van de ouderverklaring sluit aan bij het moment waarop het kind voor het eerst de betreffende school bezoekt of bij het moment van de herweging. In het laatste geval moet de ondertekende ouderverklaring op 1 oktober van het betreffende schooljaar in het bezit van de school zijn.
Het gewicht geldt voor de hele periode waarin de leerling op de school is ingeschreven. Indien voor een kind geen gewicht is bepaald op het moment van (her)weging, is het niet mogelijk in een later stadium alsnog een gewicht toe te kennen.

De ouderverklaring moet beschikbaar zijn voor controle op de juistheid van het toegekende gewicht en moet daarom in de schooladministratie worden bewaard.
Uiteraard is de ouderverklaring alleen verplicht voor leerlingen die de school in aanmerking wil laten komen voor een gewicht.

Het formulier 'voorbeeld ouderverklaring' is te downloaden van de internetsite van CFI (www.cfi.nl).
De oude ouderverklaring kan worden gebruikt voor de groepen die nog niet onder de nieuwe regeling vallen. Het voorbeeld van deze ouderverklaring is opgenomen in de brochure 'Leerlingenadministratie en gewichtenregeling voor basisscholen' uit 2003 (www.cfi.nl).

Ouders, verzorgers, voogden

Voor het bepalen van het gewicht van de leerling is het opleidingsniveau van de ouders/verzorgers/voogden van belang. Hiermee bedoelen we diegenen die verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse verzorging van de leerling.
Soms is niet de opleiding van de biologische ouders bepalend voor het leerlinggewicht, maar die van anderen, nl.:

- wanneer sprake is van voogden, die belast zijn met de dagelijkse zorg, is hun opleidingsniveau bepalend;
- als sprake is van verzorgers, die belast zijn met de dagelijkse zorg, is hun opleidingsniveau bepalend;
- wanneer sprake is van pleegouders is het opleidingsniveau van de pleegouders bepalend;
- als een kind geadopteerd is, is het opleidingsniveau van de adoptiefouders bepalend.

Daar waar in deze brochure gesproken wordt over 'ouders' kunt u ook lezen 'verzorgers' of 'voogden' die belast zijn met de dagelijkse verzorging van het kind.

Eenoudergezin

Als de verzorging van het kind op het moment van inschrijving berust bij één ouder, is sprake van een eenoudergezin. Alleen deze ouder vult dan de ouderverklaring in. Echter, als sprake is van co-ouderschap (beide ouders zijn afwisselend belast met de dagelijkse verzorging) of een partner is mede belast met de dagelijkse zorg, dan betreft het géén eenoudergezin. Beiden vullen hun opleidingsgegevens in op de ouderverklaring en ondertekenen.

Opleiding ouder(s)

Voor het bepalen van het gewicht van de leerling is het van belang te weten of de ouders alleen basisonderwijs hebben gevolgd. Hebben de ouders meer dan basisonderwijs gevolgd én dit is geen mbo-, hbo- of wo-opleiding, dan moet nagegaan worden welk soort onderwijs aansluitend op het basisonderwijs is gevolgd.
Het gevolgde onderwijs van de ouders is in drie categorieën te verdelen:

Categorie 1
Maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk
De ouder heeft maximaal (speciaal) basisonderwijs (tot en met het dertiende levensjaar) of (v)so-zmlk gehad.

Categorie 2*
Maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg
De ouder heeft maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg gedaan. In de praktijk komen de volgende, verouderde benamingen voor:

- lager beroepsonderwijs (lbo)
- lagere agrarische school (las)
- lagere technische school (lts)
- lager economisch en administratief onderwijs (leao)
- lager huishoud- en nijverheidsonderwijs (lhno)
- ambachtsschool
- huishoudschool.

Of de ouder heeft maximaal twee klassen/leerjaren onderwijs in een andere schoolopleiding in het voortgezet onderwijs aansluitend op het basisonderwijs afgerond.

Categorie 3
Overig voortgezet onderwijs en hoger
De ouder heeft meer dan twee klassen/leerjaren mavo (c- of d-niveau), havo of vwo, dan wel vmbo gemengde leerweg of theoretische leerweg gevolgd. Voor het niveau mavo/havo/vwo kunnen ook de oudere opleidingen worden gelezen: (m)ulo, mms of hbs. Of de ouder heeft een mbo-, hbo- of wo- opleiding gevolgd.

* zie tabel opleidingen aansluitend op het basisonderwijs t.b.v. de nieuwe gewichtenregeling basisonderwijs op www.cfi.nl. In deze tabel zijn de vanaf 1950 voorkomende onderwijssoorten aansluitend op het basisonderwijs opgenomen en de categorie waarin deze opleiding valt.

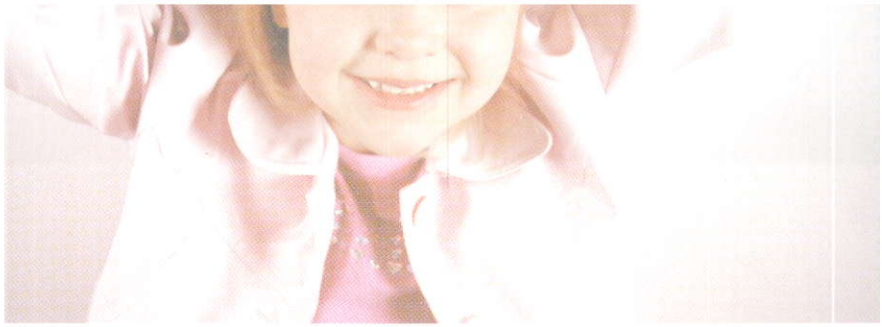

Voortgezet speciaal onderwijs

Wanneer binnen het voortgezet speciaal onderwijs een opleidingsniveau is gevolgd, is dat opleidingsniveau bepalend voor de vaststelling van het gewicht. Indien geen niveau binnen het voortgezet speciaal onderwijs is aan te geven, valt de opleiding onder categorie 2.

Buitenlandse opleidingen

Ook voor kinderen met ouders die hun onderwijs in het buitenland hebben gevolgd, gelden dezelfde criteria om het gewicht vast te stellen. Het kan lastig zijn het juiste opleidingsniveau vast te stellen. Om het bepalen van het gewicht voor de kinderen van deze groep ouders gemakkelijker te maken, kunt u gebruik maken van de volgende vuistregel: Ouders die ná hun dertiende levensjaar onderwijs hebben gevolgd, hebben méér dan maximaal basisonderwijs gehad. Ouders die tot hun dertiende jaar onderwijs hebben gevolgd, zijn vergelijkbaar met Nederlandse ouders met alleen basisonderwijs en vallen onder categorie 1. Ouders die aangeven mbo, hbo of wo gevolgd te hebben, vallen onder categorie 3.
Van de ouders die meer dan basisonderwijs hebben gehad en dit is geen mbo, hbo of wo, moet worden nagegaan:

1. hoeveel jaren voortgezet onderwijs de ouder heeft gevolgd;
2. wat voor soort voortgezet onderwijs de ouder heeft gevolgd;
3. met welk niveau voortgezet onderwijs in Nederland het gevolgde onderwijs te vergelijken is.

Indien u twijfelt over het juiste niveau, kunt u contact opnemen met het Informatiecentrum Diplomawaardering (IcDW)*. Per e-mail kunt u een verzoek voor een (gratis) indicatie van het niveau van de gevolgde opleiding indienen bij info@idw.nl. U geeft hiertoe de antwoorden op de zeven onderstaande vragen over de gevolgde opleiding van de desbetreffende ouder op. De door het IcDW gegeven indicatie van het niveau van de opleiding kunt u bewaren in de leerlingenadministratie. Bij controle trekt de Auditdienst het advies van het IcDW niet in twijfel.

Het IcDW heeft de volgende gegevens nodig om een goede indicatie te kunnen geven:

a de geboortedatum van de ouder (maand + geboortejaar);
b het land waarin de opleiding is gevolgd;
c de naam van de opleiding;
d het type onderwijs dat is gevolgd (basisonderwijs, algemeen vormend onderwijs, beroepsonderwijs);
e de duur van de opleiding in aantal leerjaren/klassen;
f het laatste jaar(tal) waarin de ouder het bedoelde onderwijs heeft gevolgd;
g het totaal aantal jaren onderwijs dat de ouder heeft gevolgd vanaf het zesde levensjaar.

Deze gegevens staan ook in de bijlage bij de voorbeeld ouderverklaring.

* IcDW heeft voor Marokko, Somalië en Turkije een beschrijving van het onderwijssysteem gemaakt, die van nut kan zijn bij de beoordeling van het opleidingsniveau van de ouders met een opleiding in deze landen. Deze beschrijvingen vindt U op www.cfi.nl onder landenbeschrijvingen.

Gewichten

De nieuwe regeling kent twee gewichten: 0,3 en 1,2.
De gewichten zijn gekoppeld aan de eerder genoemde opleidingscategorieën 1 en 2.

- Het gewicht 0,3 wordt toegekend aan leerlingen van wie de ouders belast zijn met de dagelijkse verzorging een opleiding uit categorie 2 hebben gehad.
- Het gewicht 1,2 wordt toegekend aan leerlingen van wie één van de ouders een opleiding heeft gehad uit categorie 1 en de ander een opleiding uit categorie 1 óf 2.
- Het gewicht 0 wordt toegekend aan leerlingen van wie één van de ouders een opleiding heeft gehad uit categorie 3.

Schema

Met behulp van onderstaand stroomschema kunt u het gewicht van een kind bepalen.

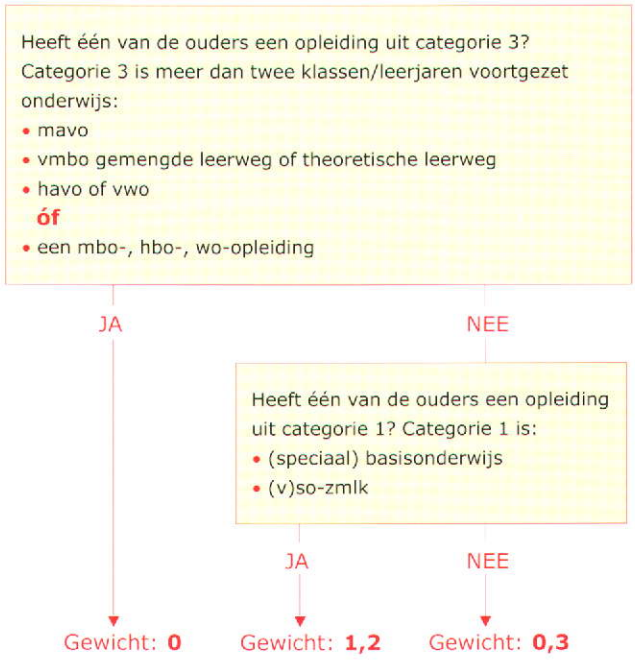

Controle leerlingenadministratie

De school is verantwoordelijk voor de juiste bepaling van het gewicht van de leerling op basis van de opleidingsgegevens van de ouders. Dit geldt ook indien het administratiepakket het gewicht vaststelt.

De departementale Auditdienst (AD) controleert de juistheid van de teldatumopgave, het ondertekende inschrijfformulier, de ondertekende ouderverklaring en het daarbij behorende gewicht van de leerling. Hiervoor worden de gegevens uit de leerlingenadministratie van de school gebruikt. Nagegaan wordt of de school op basis van de ondertekende ouderverklaring het gewicht van de leerling juist heeft vastgesteld. De uitkomsten van de administratieve controles worden gerapporteerd aan CFI.
De Auditdienst begint met de controle in de eerste helft van het kalenderjaar volgend op de teldatum.

Ook de opleidingsgegevens van de ouders kunnen worden gecontroleerd. Hiervoor worden de beschikbare gegevens van de IB-groep, waaronder het diplomaregister benut. Als bij de controle blijkt dat de opleidingsgegevens van de ouders niet juist zijn en daarmee het toegekende leerlinggewicht, heeft dit met ingang van het nieuwe schooljaar gevolgen voor de bekostiging van de school.

Voorbeeld nieuwe ouderverklaring

Gegevens leerling

Achternaam van de leerling _____

Voorna(a)m(en) van de leerling _____

Geboortedatum _____ Geslacht ☐ m ☐ v

Burgerservicenummer (sofinummer, onderwijsnummer) leerling

_____

Is sprake van een eenoudergezin ☐ ja ☐ nee

(indien 'ja', alleen ouder 1 vult de verklaring in)

Gegevens ouder/verzorger(1)*

Voorletters en achternaam (meisjesnaam) ouder (1) _____

Geboortedatum ouder/verzorger (1) _____

Gegevens opleiding ouder 1

Opleiding gevolgd in Nederland ☐ Opleiding gevolgd in het buitenland ☐

- Heeft u een opleiding gevolgd in Nederland dan kunt u dit hieronder aangeven door het aankruisen van één of meerdere mogelijkheden.
- Heeft u een opleiding gevolgd in het buitenland en is deze vergelijkbaar met een Nederlandse opleiding dan kunt u dit hieronder aankruisen.
- Is uw buitenlandse opleiding niet te vergelijken met een Nederlandse opleiding vul dan bijlage 1 in.

S.v.p. de gevolgde opleiding aangeven. Meerdere mogelijkheden zijn mogelijk:

Categorie

1 ☐ - (speciaal) basisonderwijs/lager onderwijs
- (v)so-zmlk

2 ☐ - ambachtsschool, huishoudschool, technisch onderwijs, ito (individueel) lager beroepsonderwijs (las, lts, leao, lmo, lhno, lno, etc.), (individueel) voorbereidend beroepsonderwijs (zoals: vbo-administratie, leerbewerken, verkooptechniek, bouwtechniek, landbouw, etc.)
- niet meer dan 2 afgeronde klassen/leerjaren mavo, havo, vwo

3 ☐ - meer dan 2 afgeronde klassen/leerjaren mavo, havo, vwo
- mbo, hbo, wo-opleiding

anders, nl _____

* Doorhalen wat niet van toepassing is.

** Bij het verwerken van deze gegevens houden wij ons aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

Gegevens ouder/verzorger(2)*

Voorletters en achternaam (meisjesnaam) ouder (2) _____

Geboortedatum ouder/verzorger (2)_____

Gegevens opleiding ouder 2

Opleiding gevolgd in Nederland ☐ Opleiding gevolgd in het buitenland ☐

- Heeft u een opleiding gevolgd in Nederland dan kunt u dit hieronder aangeven door het aankruisen van één of meerdere mogelijkheden.
- Heeft u een opleiding gevolgd in het buitenland en is deze vergelijkbaar met een Nederlandse opleiding dan kunt u dit hieronder aankruisen.
- Is uw buitenlandse opleiding niet te vergelijken met een Nederlandse opleiding vul dan bijlage 1 in.

S.v.p. de gevolgde opleiding aangeven. Meerdere mogelijkheden zijn mogelijk:

Categorie

1 ☐ - (speciaal) basisonderwijs/lager onderwijs
- (v)so-zmlk

2 ☐ - ambachtsschool, huishoudschool, technisch onderwijs, ito (individueel) lager beroepsonderwijs (las, lts, leao, lmo, lhno, lno, etc.), (individueel) voorbereidend beroepsonderwijs (zoals: vbo-administratie, leerbewerken, verkooptechniek, bouwtechniek, landbouw, etc.)
- niet meer dan 2 afgeronde klassen/leerjaren mavo, havo, vwo

3 ☐ - meer dan 2 afgeronde klassen/leerjaren mavo, havo, vwo
- mbo, hbo, wo-opleiding

anders, nl _____

*Ondergetekende verklaart dat dit formulier naar waarheid is ingevuld en gaat ermee akkoord dat de opleidingsgegevens kunnen worden gecontroleerd.***

Naam van ouder/verzorger (1)*	Naam van ouder/verzorger (2)*
_____	_____
Datum _____	Datum _____
Handtekening _____	Handtekening _____

Let op: indien u het niveau van de buitenlandse opleiding niet kunt aangeven, vul dan bijlage 1 in.

Later in te vullen door de school: gewicht van de leerling _____.

Bijlage 1

Alleen invullen indien u een opleiding in het buitenland hebt gevolgd en de opleiding niet te vergelijken is met de eerder genoemde opleidingen behorend bij de 3 categorieën.

Gegevens ouder/verzorger(1)*

Gevolgde opleiding in het buitenland:

a de geboortedatum van de ouder (maand + geboortejaar) (zie vorige pagina)_____
b land waarin de opleiding is gevolgd _____
c naam van de opleiding _____
d het type onderwijs dat is gevolgd (basisonderwijs, algemeen vormend onderwijs, beroepsonderwijs)
_____
e duur van de opleiding in aantal leerjaren/klassen
_____
f laatste jaar (jaartal) waarin onderwijs is gevolgd _____
g het totaal aantal jaren onderwijs dat de ouder heeft gevolgd vanaf het 6e levensjaar _____

Gegevens ouder/verzorger(2)*

Gevolgde opleiding in het buitenland:

a de geboortedatum van de ouder (maand + geboortejaar) (zie vorige pagina)
b land waarin de opleiding is gevolgd _____
c naam van de opleiding _____
d het type onderwijs dat is gevolgd (basisonderwijs, algemeen vormend onderwijs, beroepsonderwijs)
_____
e duur van de opleiding in aantal leerjaren/klassen
_____
f laatste jaar (jaartal) waarin onderwijs is gevolgd _____
g het totaal aantal jaren onderwijs dat de ouder heeft gevolgd vanaf het 6e levensjaar _____

Voor overige vragen over buitenlandse diploma's en opleidingen kunt u contact opnemen met het IcDW van maandag t/m vrijdag van 9.00 - 12.30 uur via telefoonnummer 079 321 79 30, of via e-mail: info@idw.nl.

Nieuwe gewichtenregeling basisonderwijs

Vragen?

Heeft u vragen? Op www.cfi.nl vindt u instellingsinformatie en voorlichting over regelgeving en actuele ontwikkelingen in het onderwijs. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum primair onderwijs of mailen naar ico@cfi.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 8.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via telefoonnummer 079-3232333.

CFI-online

Op de internetsite www.cfi.nl kunt u na het aanklikken van de sector PO in de rubriek 'Brochures' de volgende documenten over de gewichtenregeling terugvinden:

- deze brochure 'Nieuwe gewichtenregeling basisonderwijs';
- het voorbeeld van de nieuwe ouderverklaring;
- de brochure over de oude gewichtenregeling: 'Leerlingenadministratie en gewichtenregeling voor basisscholen'.

Aan de inhoud van deze voorlichtingspublicatie kunnen geen rechten worden ontleend. De betreffende regelgeving blijft van toepassing.

ONDERZOEK
CULTUUR
NETWERK
SCHAP

CFI

Publicatie van CFI
Europaweg 2
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

Productie *Afdeling Communicatie en Afdeling AZ*
Tekstbewerking *Ida Stroosnijder Teksten*
Ontwerp *JB&A raster grafisch ontwerp*
Druk *Speed-Print b.v., Zoetermeer*
Uitgave *april 2008, CFI 88001/15.000*